

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂREA nr. 40

din 19 decembrie 2017

cu privire la aprobarea Raportului privind cazurile de suspectare a fraudei și a conflictelor de interese stabilite de către Curtea de Conturi în timpul misiunilor de audit pe anul 2017

În scopul implementării Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul de suport pentru reformele politicii finanțelor publice din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.921 din 12.11.2014, Curtea de Conturi

hotărăște:

1. Se aprobă Raportul privind cazurile de suspectare a fraudei și a conflictelor de interese stabilite de către Curtea de Conturi în timpul misiunilor de audit pe anul 2017.
2. Prezenta Hotărâre se aduce la cunoștință publicului, cu plasarea pe pagina web – www.ccrm.md.

**Veaceslav UNTILA,
Președinte**

RAPORTUL

privind cazurile de suspectare a fraudei și a conflictelor de interes stabilite de către Curtea de Conturi în timpul misiunilor de audit pe anul 2017

I. INTRODUCERE

Potrivit prevederilor Legii Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008, Curtea de Conturi este unica autoritate publică a statului care exercită controlul asupra formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public, prin realizarea auditului extern în sectorul public în calitate de instituție supremă de audit.

În exercitarea atribuțiilor sale, Curtea de Conturi auditează următoarele domenii:

a) formarea și utilizarea resurselor bugetului de stat, ale bugetului asigurărilor sociale de stat, ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale, ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, inclusiv:

- formarea, utilizarea și gestionarea fondurilor speciale, precum și a fondurilor de tezaur public;

- formarea și gestionarea datoriei sectorului public, respectarea garanțiilor guvernamentale pentru creditele interne și externe;

- utilizarea de către instituțiile publice a granturilor și finanțelor alocate de donatorii externi pentru realizarea programelor la care participă Republica Moldova;

- utilizarea alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor și altor forme de asistență financiară din partea statului, inclusiv a alocațiilor de la bugetul de stat pentru finanțarea partidelor politice;

b) executarea tratatelor interguvernamentale în domeniul economico-financiar;

c) administrarea și gestionarea patrimoniului public;

d) procesul de privatizare a patrimoniului statului și de asigurare a activității de postprivatizare;

e) administrarea și utilizarea resurselor naturale;

f) utilizarea resurselor creditare și valutare ale statului;

g) ținerea evidenței contabile și raportarea financiară;

h) activitatea altor organe de control/audit financiar public, precum și a sistemelor de control intern;

i) alte domenii de activitate raportate, prin legi organice, la competența Curții de Conturi.

Deși auditurile Curții de Conturi nu sunt destinate în mod specific să detecteze cazuri de fraudă și/sau conflicte de interese, există totuși situații în care apar suspiciuni cu privire la posibile activități neconforme sau chiar frauduloase. În caz de necesitate, Curtea de Conturi conlucrează cu autoritățile, instituțiile publice, inclusiv cu organele de drept, în rezolvarea problemelor comune. Curtea de Conturi, în conformitate cu legea, sesizează organele de drept despre depistarea încălcărilor ale căror constatare și examinare țin de competența acestora.

Totodată, în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI 1240), responsabilitatea principală pentru prevenirea și detectarea fraudelor revine responsabililor de governanța organizațională și de conducerea entității auditate, iar auditorul trebuie să elaboreze proceduri de audit, în baza unei evaluări a riscurilor, care să-i permită să obțină o asigurare rezonabilă că eventualele daune semnificative, cauzate de fraude, pot fi descoperite. Pe parcursul întregii misiuni de audit, auditorul trebuie să mențină o atitudine de scepticism profesional și să fie atent la posibilitățile de fraudă (ISSAI 100).

II. CADRUL LEGAL ȘI DE REGLEMENTARE

- Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008;
- Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016;
- Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție nr.1104-XV din 06.06.2002;
- Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr.320 din 27.12.2012;
- Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr.132 din 17.06.2016;
- Legea integrității nr.82 din 25.05.2017;
- Legea nr.16-XVI din 15.02.2008 cu privire la conflictul de interese;
- Legea nr.25-XVI din 22.02.2008 privind Codul de conduită a funcționarului public;
- Legea nr.229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern;
- Hotărârea Guvernului nr.906 din 28.07.2008 „Cu privire la aprobarea Metodologiei de evaluare a riscurilor de corupție în autoritățile și instituțiile publice”;
- Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit ISSAI 1240 – Responsabilitățile auditorului referitoare la fraudă într-un audit al situațiilor financiare (Hotărârea Curții de Conturi nr.7 din 10.03.2014 cu privire la aplicarea Liniilor Directoare de Audit ISSAI 1000-1099 în cadrul auditului public);
- Regulamentul cu privire la asistența juridică a auditurilor, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.52 din 10.12.2009;

- Regulamentul privind activitățile aferente desfășurării misiunilor de audit, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.15 din 01.04.2014;
- Regulamentul privind procedurile aplicate în cadrul Curții de Conturi în cazul identificării/determinării de către auditori a riscului de fraudă/corupție, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.8 din 21.03.2016;
- Acordul de colaborare între Centrul Național Anticorupție și Curtea de Conturi din 17.04.2014;
- Acordul de colaborare între Curtea de Conturi și Procuratura Generală din 21.07.2014;
- Acordul de colaborare între Curtea de Conturi și Ministerul Afacerilor Interne din 25.07.2014;
- Ordinul interdepartamental (comun) nr.205/50/384/193/128/4/23 din 11.11.2016 privind instituirea Consiliului interdepartamental de cooperare între Curtea de Conturi și organele de drept, din care fac parte Curtea de Conturi, Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Autoritatea Națională de Integritate, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, și aprobarea Regulamentului de funcționare a Consiliului.

III. CAZURILE DE SUSPECTARE A FRAUDEI ȘI A CONFLICTELOR DE INTERESE

În anul 2017, urmare aplicării procedurilor de audit în cadrul misiunilor de audit și evaluării probelor obținute de la entități, auditorii au identificat factorii de risc care ar putea determina apariția manifestărilor de corupție în cadrul entităților publice. Cazurile identificate au fost comunicate organelor de drept, pentru examinare și luare de atitudine conform competențelor atribuite prin lege.

Totodată, materialele auditului referitoare la natura conflictului de interese au fost remise Autorității Naționale de Integritate, cele cu referire la acțiunile care pot avea ca efect împiedicarea, restrângerea concurenței și acțiunile de concurență neloială – Consiliului Concurenței, și cele referitoare la procesul de prelucrare a datelor cu caracter personal – Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, pentru autosesizare și examinare.

Astfel,

1. Hotărârea Curții de Conturi nr. 1 din 24 ianuarie 2017 cu privire la aprobarea Raportului auditului privind evaluarea gradului de implementare a cerințelor și

recomandărilor de audit dispuse potrivit Hotărârii Curții de Conturi nr.55 din 08.12.2014, remisă Procuraturii Generale, pentru informare și examinare, conform competenței, a legalității acțiunilor S.A. „Aidin” la accesarea subvențiilor din Fondul de subvenționare pentru anul 2013 (pct.2.7 din hotărâre).

Totodată, Hotărârea și Raportul auditului au fost remise Centrului Național Anticorupție, pentru informare și examinare, conform competenței, a inacțiunilor persoanelor responsabile din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, care au omis termenul de prescripție pentru recuperarea compensațiilor aferente pagubelor suportate de producătorii agricoli ca urmare a calamităților naturale (secetă, grindină) din anii 2012 și 2013, acordate neregulamentar (în sumă de 1107,5 mii lei) (pct. 2.6 din hotărâre). Suplimentar, către CNA au fost remise copiile probelor de audit care au stat la baza stabilirii valorii totale a acestor compensații.

În cadrul misiunii de audit, auditorii au constatat că măsurile întreprinse de factorii decizionali și de cei responsabili de gestionarea Fondului de subvenționare în vederea executării cerințelor și implementării recomandărilor de audit dispuse de Curtea de Conturi (Hotărârea nr.55 din 08.12.2014) nu au fost suficiente, punctuale și cuprinzătoare, respectiv, nu au contribuit la redresarea situației defectuoase atestate în administrarea Fondului vizat. De asemenea, strategiile și politicile publice în materie de subvenții, contrar observațiilor Curții de Conturi, nu au fost corelate cu disponibilitățile financiare sustenabile ale statului, ceea ce denotă că organele de resort, exact ca și acum 2 ani, nu dispun de o viziune clară și cuantificabilă a impactului asupra dezvoltării sectorului agricol per ansamblu, derivat din subvențiile aferente. Mai mult decât atât, autoritățile vizate nu au elaborat criterii și fundamentări la planificarea necesarului de resurse financiare adiționale și la stabilirea mărimii subvenției pe fiecare măsură de susținere din partea statului. Nu este stabilit regulamentar nici modul de (re)distribuire a mijloacelor aprobate între domenii și (sub)acțiuni. La fel, acțiunile de remediere a lacunelor privind relevanța cadrului normativ adițional nu întrunesc încrederea și preocuparea necesară.

În urma sesizării efectuate, Procuratura Generală a informat că faptele constatate de auditori au constituit obiectul de examinare a unei cauze penale pornite anterior de către Procuratura raionului Taraclia, urmare investigării căreia a fost dispusă clasarea cauzei penale, deoarece fapta nu întrunește elementele componente ale infracțiunii.

CNA a comunicat că faptele invocate în materialele Curții de Conturi au constituit anterior obiectul cauzei penale nr. 2014928354, gestionată de Secția investigații financiar-economice a Procuraturii Generale, căreia i-au fost remise materialele acumulate de la Curtea de Conturi, pentru examinare și adoptarea deciziei conform legislației în vigoare, în cadrul cauzei penale menționate.

2. Hotărârea Curții de Conturi nr.12 din 05.04.2017 cu privire la aprobarea Raportului auditului „Managementul sistemelor de supraveghere a traficului rutier”, remisă Procuraturii Generale, Serviciului de Informații și Securitate, Centrului Național Anticorupție, pentru informare și examinare conform competențelor.

De menționat că în cadrul desfășurării misiunii de audit, ca urmare a constatărilor auditorilor, a fost organizată ședința Consiliului interdepartamental de cooperare între Curtea de Conturi și organele de drept, la data de 09.12.2016, în rezultatul căreia s-a decis remiterea tuturor probelor colectate către organele de drept, pentru încadrarea juridică a faptelor constatate.

Activitățile de audit efectuate în cadrul autorităților/entităților publice au consemnat implementarea Sistemului automatizat de supraveghere a circulației rutiere „Controlul traficului” (în continuare - SASCR „Controlul traficului”, sau Sistemul) cu un șir de nereguli și abateri de la prescripțiile cadrului normativ-legislativ. Mai mult decât atât, Sistemul propriu-zis nu a fost racordat la principiul cost-eficiență, iar managementul operațional defectuos la toate nivelurile a amplificat fenomenul corupției și inechității tuturor participanților la trafic.

Totodată, lipsa unei viziuni clare cu privire la modul de implementare a SASCR „Controlul traficului”, coroborată cu neelaborarea unui proiect generalizat privind lucrările care urmau a fi efectuate, precum și admiterea unor neconformități la ținerea evidenței lucrărilor executate din surse externe au generat dublarea unor cheltuieli adiționale implementării proiectului.

De asemenea, auditul a relevat că procedura contravențională aplicată de MAI la constatarea încălcărilor traficului rutier prin intermediul unităților de supraveghere fixe și mobile nu este formalizată, bine definită și reglementată de un act normativ care ar întruni toate cerințele de rigoare. În consecință, actele procedurale întocmite de MAI la constatarea încălcărilor stabilite prin intermediul unităților de supraveghere a traficului rutier nu corespund ca formă și conținut cerințelor din Codul contravențional.

În aceeași ordine de idei, se relevă că, în unele cazuri, agenții constatatori nu au asigurat sancționarea contraveniențelor care încalcă regulile de circulație rutieră, prin ce au fost ignorate principiul inevitabilității răspunderii contravenționale și cel al egalității persoanelor în fața legii, fapt care a diminuat veniturile bugetare și a afectat credibilitatea instituțiilor implicate.

Cu abatere de la prevederile legale și normative, autoritățile responsabile (MAI și Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI) nu au asigurat implementarea în cadrul SASCR „Controlul traficului” a unor măsuri minime de control al riscurilor de integritate și confidențialitate a informațiilor, ceea ce determină: (a) accesul neautorizat la datele și informațiile gestionate prin intermediul Sistemului; (b) nedetectarea acțiunilor de

modificare a informațiilor din Sistem, efectuate de către utilizatori; (c) posibilitatea divulgării datelor confidențiale în exterior.

În același timp, lipsa și/sau imperfecțiunea procedurilor de coordonare și de interacțiune a facilitat intervenția neautorizată în SASCR „Controlul traficului” în favoarea unor persoane interesate, cauzând prejudicierea ulterioară a bugetului.

Urmare sesizărilor, CNA a comunicat că materialele ce țin de auditul efectuat la autoritățile publice locale din raionul Ungheni în cadrul acumulării probelor de audit conexe la Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI, precum și Raportul auditului „Managementul sistemelor de supraveghere a traficului rutier” sunt examinate în cadrul cauzei penale nr. 2015970460, pornită pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu de către persoane publice din cadrul Serviciului Tehnologii Informaționale, infracțiune prevăzută de art.328 alin. (3) lit. d) Cod penal, în care sunt investigate mai multe aspecte, inclusiv cele menționate în materialele Curții de Conturi. Actualmente sunt efectuate acțiuni de urmărire penală pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei.

Procuratura Anticorupție a comunicat, ca răspuns la adresările Curții de Conturi, că în urma examinării materialelor auditului au fost pornite 3 cauze penale de către Direcția Generală Urmărire Penală a CNA. De asemenea, a mai menționat că o mare parte din materiale au fost anexate la cauza penală nr. 2015970460, pornită anterior.

Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova a comunicat că a examinat, prin prisma atribuțiilor de competență, circumstanțele suspecte ale procesului de implementare a proiectului de referință. Subiectul în cauză se află în vizer până la definitivarea măsurilor de către organele abilitate. În situația identificării aspectelor susceptibile de prevenire și contracarare de către Serviciu, acesta urmează să dispună investigațiile și alte acțiuni de rigoare, conform legii.

Materialele auditului au fost remise Consiliului Concurenței, pentru informare și examinare după competență, sub aspectul concurenței nelocale admise în cadrul procedurilor de achiziție a serviciilor de monitorizare a traficului rutier, desfășurate de autoritățile publice locale. Materialele se examinează.

De asemenea, Hotărârea și Raportul de audit au fost remise Autorității Naționale de Integritate, pentru informare și examinare după competență a conflictului de interese, identificat la contractarea operatorului economic S.R.L. „Rossoft”, de către fostul șef al Serviciului Tehnologii Informaționale al MAI. Ca răspuns, ANI a comunicat că, potrivit dispozițiilor tranzitorii stipulate în art.44 al Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17.06.2016, fiind succesorul în drepturi al CNI, își va recupera capacitatea funcțională de realizare a competențelor doar după numirea în funcție a

conducerii ANI și va prelua activitatea de control, inclusiv examinarea sesizărilor și adresărilor imediat după angajarea inspectorilor de integritate.

Hotărârea și Raportul de audit au fost remise și Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, pentru informare și examinare conform competenței. Materialele se examinează.

3. Hotărârea Curții de Conturi nr.18 din 18.05.2017 cu privire la Rapoartele auditului de conformitate combinat cu auditul performanței și auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016, remisă Procuraturii Generale, conform pct.2.7., cu anexarea materialelor aferente situațiilor constatate de audit, pentru examinare după competență și calificare, sub aspectul legii penale, a acțiunilor/inacțiunilor persoanelor responsabile și/sau implicate în procedurile de achiziționare a biletelor de recuperare a sănătății prin tratament sanatorial, care au generat utilizarea inefficientă a mijloacelor bugetare, cu supraplăți și indici de fraudă în sumă de 1,9 mil.lei.

Constatările expuse în Raportul auditului de conformitate combinat cu auditul performanței și auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 relevă, printre altele, că bugetul asigurărilor sociale de stat a fost influențat de activitățile cu rezerve ale entităților implicate.

Managementul procesului de achiziționare a biletelor de recuperare a sănătății prin tratament sanatorial și reabilitare pentru persoane asigurate a fost defectuos, ceea ce a determinat desfășurarea necorespunzătoare a procedurilor de achiziționare, cu contractarea unor oferte neconforme în valoare de 8,5 mil.lei, iar în unele cazuri, utilizarea inefficientă a mijloacelor bugetare, cu efectuarea supraplăților de mijloace publice, precum și cu indici de fraudă în sumă de 1,9 mil.lei.

La momentul actual, materialele se află în proces de examinare.

4. Hotărârea Curții de Conturi nr.20 din 26.05.2017 cu privire la examinarea Raportului auditului privind relevanța instrumentelor de gestiune silită a obligației fiscale/vamale pentru anii 2014-2016, remisă Centrului Național Anticorupție, la solicitare, cu anexarea copiilor autentificate ale documentelor care atestă situațiile reflectate în subpunctul 3.3. din Raport (gestiunea silită a restanței față de bugetul public național de către executorii judecătorești).

Cele mai semnificative constatări și deficiențe analizate prin prisma responsabilităților care revin Ministerului Justiției, Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești și

executorilor judecătorești în procesul de executare silită a obligațiilor restante față de bugetul public național indică următoarele.

Gestiunea silită a restanțelor față de buget de către executorii judecătorești este defectuoasă și compromisă de mai multe încălcări. Astfel, informațiile prezentate de Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești nu asigură raportarea și, respectiv, cunoașterea de către Parlament, Guvern, Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal, Consiliul Concurenței, societatea civilă etc. a volumului real al restanțelor înaintate spre executare, a nivelului de încasare și transferare la buget. Rezultatul executării documentelor executorii aferente executării silită de către executorii judecătorești indică un nivel redus al încasării mijloacelor bănești în beneficiul statului.

Astfel, la situația din 31.12.2016, în gestiunea executorilor judecătorești erau înregistrate circa 113,9 mii de documente executorii în valoare cumulativă de circa 781,0 mil.lei, constituite din plățile neachitate în termen (restanțe) la: obligațiile fiscale și vamale, taxele de stat aplicate de instanțele judecătorești, amenzi, penalități etc. Conform datelor sistematizate de audit, nivelul mediu, pe anii 2014-2016, de executare a documentelor executorii aferente bugetului public național constituie 20,6%, sau 177,7 mil.lei.

În baza riscurilor estimate de audit, Curtea de Conturi a solicitat Serviciului Fiscal de Stat efectuarea controalelor fiscale la 30 de executori judecătorești. Printre cele mai semnificative neconformități se semnalează: (i) depășirea termenului legal de distribuire a sumelor încasate în buget, de la 1 zi până la 5 ani, și menținerea mijloacelor încasate silit în conturile curente speciale ale acestora; (ii) netransferarea în termene legale în buget (în 1941 de cazuri) a mijloacelor încasate din obligațiile restante (taxa de stat, obligațiile fiscale/vamale, amenzi, penalități și alte plăți), în sumă totală de circa 2,2 mil.lei; (iii) dezafectarea mijloacelor bănești în sumă de 30,5 mil.lei, rezultate din executarea silită, prin depunerea acestora în contul de depozit și obținerea dobânzii în conturile proprii de onorarii în sumă de 2,7 mil.lei.

De asemenea, materialele auditului au fost remise Consiliului Concurenței, cu solicitarea de a asigura monitorizarea executării documentelor executorii aferente amenzilor sau sancțiunilor aplicate de Consiliu, care, în condițiile legii, reprezintă venituri în bugetul public național, prin solicitarea cu periodicitate a informațiilor de la executorii judecătorești.

De menționat că Consiliul Concurenței nu deține informații referitor la încasarea în buget de către executorii judecătorești a sumelor aferente amenzilor, aplicate de Consiliu și transmise executorilor judecătorești spre încasare în buget, în sumă de 28,1 mil.lei. La momentul actual, materialele se află în proces de examinare.

5. Hotărârea Curții de Conturi nr.22 din 30.05.2017 cu privire la Rapoartele auditului de conformitate combinat cu auditul performanței și auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2016, remisă Procuraturii Generale, conform pct.2.2., cu anexarea materialelor aferente situațiilor constatate de audit, pentru examinare după competență și calificare, sub aspectul legii penale, a acțiunilor/inacțiunilor persoanelor responsabile și/sau implicate în procedurile de prescriere, eliberare și achitare a medicamentelor compensate, care au generat utilizarea neconformă și nejustificată a acestora, ceea ce poate determina indici de fraudă (257,3 mii lei).

Constatările auditului au evidențiat unele deficiențe, cum ar fi: (i) cadrul regulator existent este însoțit de incertitudini și necesită ajustări; (ii) sistemul instituțional este unul complex și implică mai multe părți responsabile, iar mecanismele existente și aplicate nu asigură, în unele cazuri, prescrierea conformă a medicamentelor compensate (139,3 mii lei pentru 715 rețete verificate), înregistrarea tuturor datelor justificative și verificarea integrală a datelor sistemului informațional, ceea ce poate determina indici de fraudă (257,3 mii lei, pentru 2679 rețete) etc. Prin urmare, aceste situații nu asigură uniformitatea, veridicitatea și plenitudinea datelor aferente medicamentelor compensate prescrise populației, eliberate și achitate din mijloacele fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.

Urmare sesizării Curții de Conturi, Procuratura Anticorupție a informat că s-a dispus refuzul în pornirea urmăririi penale în cadrul procesului penal înregistrat în R-1 al Procuraturii Anticorupție cu nr.1-248 pr/17.

Curtea de Conturi a expediat în adresa Procuraturii Generale solicitarea privind verificarea legalității ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale din 14 iulie 2017, în ordinea controlului ierarhic superior. Ca răspuns, Procuratura Generală a comunicat că decizia adoptată este una legală și motivată, neexistând temeiuri care ar determina anularea acesteia. Încălcările depistate în cadrul auditului efectuat de către Curtea de Conturi la prescrierea medicamentelor compensate de către medicii de familie nu constituie infracțiuni, situația urmând a fi remediată de către Ministerul Sănătății și Compania Națională de Asigurări.

6. Hotărârea Curții de Conturi nr.30 din 04.07.2017 cu privire la Raportul auditului performanței „Eficiența administrării patrimoniului public de către Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A. în perioada 2015-2016, remisă Procuraturii Generale, cu anexarea materialelor aferente situațiilor constatate de audit, conform pct.3, pentru informare și examinare, conform

competențelor, privind legalitatea comercializării activelor pe termen lung (11 unități), acordării dreptului de proprietate asupra mărcii comerciale „Cricova” unei persoane fizice de pe teritoriul altei țări, construcției restaurantului în orașul subteran de către Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A., precum și a împrumutului acordat unui agent economic de către Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A.

Cuantificând cumulul de factori generatori de nereguli, contraperformanțe și riscuri, a căror origine o constituie preponderent sistemul de management financiar și control ineficient, existent în cadrul societăților pe acțiuni auditate, precum și reieșind din constatări, auditul a relevat, printre altele, acordarea de către Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A. a împrumutului fără dobândă unui agent economic, astfel fiind afectată activitatea economico-financiară a societății pe acțiuni.

La momentul actual, materialele se află în proces de examinare.

7. Hotărârea Curții de Conturi nr.32 din 05.07.2017 privind Raportul auditului situațiilor financiare consolidate ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și unor instituții din subordine pe anul 2016 și Raportul de audit privind conformitatea activității Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și a unor entități din subordine în anul 2016, remisă Procuraturii Generale, cu anexarea Raportului de audit privind conformitatea activității Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și a unor entități din subordine în anul 2016 (Anexa nr.2 la Hotărârea Curții de Conturi nr.32 din 05.07.2017), pentru încadrarea juridică a acțiunilor/inacțiunilor care au dus la situațiile atestate în subcapitolele 3.3 și 3.4 ale Raportului de audit menționat și pentru întreprinderea măsurilor ce se impun.

Printre cele mai semnificative neconformități și carențe, auditul relevă următoarele:

- aplicarea neconformă a regulilor generale de organizare și ținere a evidenței contabile prin necalcularea sau calcularea neconformă a uzurii mijloacelor fixe (11,1 mil.lei);
- nerefectarea în evidența contabilă a stocurilor de medicamente și a unor datorii pentru mărfurile livrate de către furnizori (2,8 mil.lei);
- aplicarea neconformă a conturilor contabile din Planul de conturi (6,3 mil.lei);
- neîntreprinderea măsurilor impuse de cadrul regulator privind casarea bunurilor deteriorate sau care se află în stare dezastruoasă;
- prezentarea nereală a situațiilor patrimoniale prin nerefectarea integrală în evidența contabilă a bunurilor proprietate publică a statului, neînregistrarea drepturilor patrimoniale asupra unor bunuri care fac parte din patrimoniul public, neevaluarea bunurilor, neajustarea valorii acestora la valoarea lor cadastrală, ținerea evidenței bunurilor demolate și vândute (56,1 mil.lei);

- nerespectarea prevederilor Regulamentului privind inventarierea referitor la inventarierea integrală a activelor și pasivelor, întocmirea neregulamentară a Listelor de inventariere, prezentarea nereală a rezultatelor inventarierii;
 - aplicarea neconformă a cadrului regulator aferent retribuirii muncii;
 - prezența neconformităților la efectuarea cheltuielilor aferente întreținerii mijloacelor de transport;
 - nerespectarea prevederilor cadrului regulator aferent la eliberarea documentelor permise de către laboratoarele de expertiză sanitar-veterinară, precum și la casarea vaccinilor și medicamentelor;
 - neutilizarea, în unele cazuri, a aparatelor de casă și de control cu memorie fiscală la încasarea plăților aferente prestării serviciilor sanitar-veterinare.
- La momentul actual, materialele se află în proces de examinare.

8. Hotărârea Curții de Conturi nr.43 din 22.09.2017 cu privire la Raportul auditului performanței „Eficiența gestiunii economico-financiare și administrării patrimoniului de către întreprinderile care prestează servicii de aprovizionare cu apă a populației”, remisă Procuraturii Generale, conform pct.2.8., pentru informare și examinare conform competențelor, inclusiv privind construcția Stației de epurare din or. Orhei; efectuarea achizițiilor de către ÎM „Apă-Canal Ungheni”; gestiunea patrimoniului municipal și mijloacelor financiare de către persoanele responsabile din cadrul ÎM „Regia Apă Canal Bălți” etc.

Misiunea de audit rezumă faptul că fondatorii Întreprinderilor care prestează servicii de aprovizionare cu apă și de canalizare (în continuare – ÎAC) nu au dirijat eficient serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și nu au întreprins acțiuni concrete îndreptate la supravegherea activității economico-financiare a întreprinderilor, iar organele de conducere ale ÎAC nu și-au realizat integral competențele statutare și nu au contribuit la eficientizarea activității economico-financiare a întreprinderilor.

În contextul acțiunilor de audit realizate, au fost identificate punctele slabe, care au generat impedimente semnificative în realizarea principiilor eficienței și eficacității serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare, astfel resursele alocate necontribuind la atingerea unor obiective strategice, care, în principal, se referă la:

- ambiguitatea și implementarea neuniformă și neconsecventă de către autoritățile publice centrale de profil, autoritățile publice locale și organele de conducere ale ÎAC a cadrului legal și normativ care reglementează prestarea serviciilor de aprovizionare cu apă și de canalizare;

- lipsa unor politici exhaustive și a reglementărilor de rigoare aferente administrării patrimoniului public per ansamblu, cumulat cu un management corporativ și financiar nesistemic, care nu este orientat spre obținerea de rezultate și eficiență;
- necorespunderea tarifelor pentru serviciile livrate cheltuielilor real suportate, cauzată și de lipsa unei evidențe contabile conforme a cheltuielilor și veniturilor pe fiecare tip de serviciu prestat;
- atitudinea necorespunzătoare a factorilor decizionali din cadrul autorităților publice centrale și locale în conformarea la hotărârile anterioare ale Curții de Conturi, pentru remedierea iregularităților atestate în cadrul misiunilor de audit anterioare.

Procuratura Anticorupție a comunicat că materialele de audit au fost expediate CNA, pentru examinarea în ordinea art.274 CPP.

De asemenea, Hotărârea și Raportul de audit au fost remise Autorității Naționale de Integritate, conform pct.2.9., pentru informare și examinare, conform competențelor, a conflictului de interese identificat la contractarea operatorului economic Î.I. „Nedelcu Silvia” de către Î.M. „Apă-Canal Ungheni”. Ca răspuns, ANI a comunicat că, potrivit dispozițiilor tranzitorii stipulate în art.44 al Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17.06.2016, fiind succesorul în drepturi al CNI, își va recupera capacitatea funcțională de realizare a competențelor doar după numirea în funcție a conducerii ANI și va prelua activitatea de control, inclusiv examinarea sesizărilor și adresărilor, imediat după angajarea inspectorilor de integritate.

Hotărâri și Rapoarte de audit în curs de remitere Procuraturii Generale:

9. Hotărârea Curții de Conturi nr.55 din 08.11.2017 privind Raportul auditului performanței Proiectului „Agricultura competitivă în Moldova”, conform pct.2.8., pentru încadrarea juridică a acțiunilor/inacțiunilor persoanelor cu funcții de răspundere din cadrul Comisiilor centrale și locale și al autorităților administrației publice locale, care au eliberat certificate de confirmare a suprafețelor terenurilor și/sau au dispus asupra eligibilității beneficiarilor, prin aprobarea spre plată a sprijinului financiar, fapt care a determinat situațiile atestate în subcapitolele 3.2.3 și 3.2.6 din Raportul de audit, soldate cu cheltuieli nejustificate, efectuate din sursele externe, care urmează să fie rambursate de către Guvern.

Urmare evaluării realizărilor Proiectului și a efectelor acestora, prin prisma beneficiilor obținute de la consolidarea capacităților Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și ale producătorilor agricoli, în scopul sporirii competitivității sectorului agroalimentar, auditul a relevat curențe în procesele de implementare și monitorizare, precum și la

utilizarea în condiții de eficiență, eficacitate și economicitate a resurselor alocate, și anume:

➤ achiziționarea pentru Agenția „Moldsilva” a echipamentelor care nu corespund integral specificului activității, ceea ce a condiționat efectuarea cheltuielilor suplimentare de 2,0 mil. lei pentru ajustarea lor la necesitățile reale;

➤ majorarea cu cca 12,3 mil. lei a costurilor lucrărilor de renovare și reconstrucție a edificiilor Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor față de prețurile contractate inițial, ca urmare a extinderii termenelor de executare a lucrărilor, precum și din cauza necesității efectuării lucrărilor adiționale neprevăzute;

➤ majorarea cu cca 12,1 mil. lei a costurilor lucrărilor pentru construcția și reconstrucția Punctelor de inspecție la frontieră Giurgiulești, Leușeni și a Laboratorului regional pentru zona de nord (Bălți), contractate în cadrul licitațiilor următoare, ca urmare a rezilierii contractelor de antrepriză încheiate inițial;

➤ supraestimarea cu cca 4,6 mil. dolari SUA a necesarului de mijloace financiare aferent acordării sprijinului financiar producătorilor agricoli, resurse contractate prin acordul de finanțare, suma fiind ulterior realocată la alte componente ale Proiectului;

➤ finanțarea beneficiarilor neeligibili cu suma de 7,13 mil. lei, ca urmare a nerespectării criteriilor de eligibilitate la etapa de examinare a dosarelor de solicitare a compensațiilor;

➤ neasigurarea de către Comisiile speciale locale și centrale a procesului conform de examinare a dosarelor de solicitare a compensațiilor, precum și emiterea de către autoritățile administrației publice locale de nivelul I a actelor neveridice privind suprafețele plantațiilor multianuale, determinând acordarea de sprijin financiar beneficiarilor neeligibili;

➤ irosirea de mijloace bănești în sumă de cca 0,9 mil. lei ca urmare a nevalorificării lucrărilor de proiectare, precum și a finalității reduse a activității de armonizare a cadrului regulator cu reglementările Uniunii Europene;

➤ neasigurarea în măsură deplină de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a respectării procedurilor de verificare a dosarelor de solicitare a granturilor, ceea ce generează riscul alocării de mijloace beneficiarilor care nu întrunesc cerințele Proiectului;

➤ neimplementarea integrală a sistemelor informaționale „Sistemul Informațional de Management al Laboratoarelor” și „Managementul Măsurilor Sanitar-Veterinare Strategice”, care necesită dezvoltare și adaptare la necesitățile Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, fapt care generează costuri suplimentare;

➤ definirea neuniformă a unor criterii de eligibilitate în diferite documente aferente Proiectului, ceea ce, în unele cazuri, a extins accesul la sprijinul financiar al categoriilor de potențiali beneficiari.

10. Hotărârea Curții de Conturi nr.61 din 27.11.2017 privind Raportul auditului situațiilor financiare ale Internatului psihoneurologic, mun. Bălți, conform pct.2.7., pentru încadrarea juridică a acțiunilor/inacțiunilor persoanelor cu funcții de răspundere care au dus la situațiile atestate în pct.4.1. din Raportul de audit.

Neconformitățile constatate de audit la desfășurarea achizițiilor publice au generat denaturări semnificative prin majorarea cheltuielilor din cauza prezenței indicilor de fraudă (414,9 mii lei), determinate de contractarea și achiziționarea neregulamentară a bunurilor, lipsa planificării și executării neconforme a achizițiilor publice, încheierea în aceste condiții a contractelor de achiziții de valoare mică fără justificarea, evaluarea prețurilor de piață și a necesităților reale (21 de contracte în sumă de 1408,3 mii lei), astfel nerespectându-se principiile de transparență și tratament echitabil.

Aceste circumstanțe au fost condiționate de managementul defectuos, precum și de neimplementarea controlului intern. Denaturările detectate și nedetectate asupra situațiilor financiare sunt semnificative și permanente, iar lipsa datelor justificative pentru unele cheltuieli semnificative și raportarea financiară frauduloasă sunt caracteristici care pot determina deturnarea activelor.

11. Hotărârea Curții de Conturi nr. 62 din 27.11.2017 privind Raportul auditului situațiilor financiare ale Azilului republican pentru invalizi și pensionari, mun. Chișinău, conform pct.2.7., pentru încadrarea juridică a acțiunilor/inacțiunilor persoanelor cu funcții de răspundere care au dus la situațiile atestate în pct.4.2.; 4.4. și 4.6.3. din Raportul de audit.

Misiunea de audit a constatat că denaturarea cheltuielilor privind achiziționarea bunurilor și serviciilor cu indici de fraudă în sumă de 448,7 mii lei a fost determinată de efectuarea achizițiilor publice efectuate cu nerespectarea prevederilor normative, de divizarea achizițiilor publice prin încheierea unor contracte de achiziții de valoare mică și, respectiv, prin favorizarea unor operatori economici.

De asemenea, auditorii au constatat denaturarea cheltuielilor aferente remunerării muncii cu suma de 911,2 mii lei, iar în rezultatul verificării conformității repartizării și decontării bunurilor pentru beneficiari, au fost identificate situații defectuoase, cu indici de fraudă în sumă de 81,4 mii lei.

12. Hotărârea Curții de Conturi nr. 63 din 28.11.2017 privind Raportul auditului situațiilor financiare ale Centrului republican de reabilitare a invalizilor, veteranilor muncii și războiului, com. Cocieri, r-nul Dubăsari, conform pct.2.6., pentru încadrarea juridică a acțiunilor/inacțiunilor persoanelor cu funcții de răspundere care au dus la situațiile atestate în pct.4.1.2. și 4.3. din Raportul de audit.

Printre cele mai semnificative denaturări, determinate de neconformități și carențe, auditul relevă următoarele:

➤ lipsa procesului de control intern reglementat, conform și etapizat aferent achizițiilor publice a determinat contractarea și achiziționarea neconformă a bunurilor, cu stabilirea câștigătorului în lipsa transparenței și prezentării documentelor obligatorii, ceea ce nu oferă credibilitatea achizițiilor în sumă de 4673,4 mii lei, precum și indică la prezența indicilor de fraudă în sumă de 31,0 mii lei;

➤ procesul defectuos al evidenței bunurilor achiziționate, a consumului și trecerii la cheltuieli a acestora a condiționat admiterea cheltuielilor nejustificate, cu indici de fraudă, în sumă de 391,0 mii lei;

➤ managerul entității nu a asigurat respectarea cadrului legal aferent retribuirii muncii, ceea ce a condiționat cheltuielile neregulate și nejustificate în sumă de 3098,6 mii lei.

13. Hotărârea Curții de Conturi nr. 66 din 05.12.2017 cu privire la Raportul auditului performanței „Este gestionat în mod eficient și eficace Fondul rutier în vederea asigurării dezvoltării infrastructurii rutiere de calitate?”, pentru informare și examinare conform competențelor.

Raport întocmit de:

Reghina Bogatîreț
Șef Direcția juridică

Țărălungă Andrei
Controlor de stat, Direcția juridică